

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง

บงกช ปิงเมือง *

สุรพล บัวพิมพ์ **

อัมเรศ เนตาสีทธิ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง และ 2) ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 200 คน ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา ด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดแหล่งเรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน ขาดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน และควรอบรมครูเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

, * อาจารย์ประจำ ดร. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

The School Curriculum Administration to Accommodate the ASEAN Economic Community in the Schools Under the Jurisdiction of the Local Administration Organization in Lampang Province

Bongkot Pungmuang *

Surapol Boapimp **

Ammaret Netasit ***

Abstract

This research was aimed to study the state of school curriculum administration to accommodate the ASEAN Economic Community including the problems and the appropriate solutions in the schools under Local Administration Organization, Lampang Province. The studied sample consisted of 200 school administrators, teachers and the school board members. The questionnaire was used to collect the data and then the collected data were analyzed through the application of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The major findings indicated that the school curriculum administration was rated at the high level, as a whole and each aspect. Considering the mean scores, the school supporting the curriculum development, the school curriculum monitoring, and the school curriculum design were in descending order. For the problems, it was indicated at a low level, the lack of ASEAN study center in the school, the lack of continuous curriculum development and the lack of personnel educated for AEC were found. Considering the ways to solve the mentioned problems, the AEC center should be established in each school, and the personnel training for AEC should be provided.

Keywords : Local Administration Organization, AEC, School Curriculum Administration

* Student in Master of Educational Administration, Lampang Rajabhat University.

, * Lecturer, Dr. Faculty of Education, Lampang Rajabhat University.

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการรวมตัวกัน ภายหลังการประกาศปฏิญญากรุงเทพ (bangkok declaration) และการก่อตั้งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (the association of southeast asian nations) ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อน เตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้ทันตามกำหนด ในพ.ศ. 2558 ในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN economic community) ในปี 2558 ในด้านการศึกษา การพัฒนาและใช้หลักสูตรที่จะรองรับการเข้าสู่ประชาคมจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตรรวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตร

ส่งผลให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shift) ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา (สุพจน์ หุตายน, 2556)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2555) ได้ให้ความสำคัญกับการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาความรู้สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ 8 ด้าน ได้แก่ (1) เสริมสร้างความรู้ให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาค เอเชีย (2) ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาพื้นบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อการสื่อสารที่ดี (3) พัฒนาระบบการจัดการศึกษาและหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (4) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษาและชุมชน (5) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ (6) ส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่ประชาชนในภูมิภาคอาเซียน ด้วยความเสมอภาคอย่างมีคุณภาพ (7) ส่งเสริมให้สื่อในท้องถิ่น มีบทบาทในการให้ความรู้เชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับอาเซียน และ (8) ประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ต้องดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ จังหวัดลำปาง มีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 โรง ประกอบด้วย โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษา จำนวน 7 โรง และจำนวน 4 โรง มีการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554) โดยโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จากประเด็นที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาของอาเซียน ในกรอบความร่วมมือด้านการศึกษารอบความร่วมมือระดับรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548 ที่กรุงเทพมหานคร และที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 11 ที่ประเทศมาเลเซียได้มีมติเห็นชอบให้การประชุมรัฐมนตรี ด้านการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Education Ministers Meeting: ASEM) เป็นการประชุมประจำปีของอาเซียน โดยจัด ประชุมคู่ขนานกับการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO Council Conference : SEAMEC) เพื่อให้รัฐมนตรีด้านการศึกษา ของประเทศอาเซียนได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและผลักดันความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริม ให้การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประเด็นความร่วมมือที่ได้ จากการประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2548-2552 สรุปได้ 5 ประเด็น คือ การปลูกฝังความเป็นอาเซียน ในหมู่พลเมืองอาเซียน ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการศึกษาของ ทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียน การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายของมหาวิทยาลัยภายใต้กรอบเครือข่ายมหาวิทยาลัย อาเซียน (ASEAN University Network: AUN) และการประสานความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับซีมีโอ (SEAMEO) โดย เสนอให้มีการประชุมASEM และให้จัดคู่ขนานกับการประชุม SEAMEC เพื่อให้มั่นใจว่าประเด็นแนวทางความร่วมมือด้าน การศึกษาจะได้รับการเสนอเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน และได้กล่าวถึงบทบาทของภาคการศึกษาในเสา เศรษฐกิจ ได้แก่ การพัฒนากรอบทักษะฝีมือในแต่ละประเทศสมาชิกเพื่อนำไปสู่การจัดทำกรอบการยอมรับคุณสมบัติร่วม ของอาเซียน การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักเรียนด้วยการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการศึกษาที่มีในอาเซียน การสนับสนุน การเคลื่อนย้าย แรงงานฝีมือในอาเซียนด้วยความพยายามที่จะปกป้องและปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพและการศึกษาในอาเซียน การพัฒนา มาตรฐานด้านอาชีพบนขีดความสามารถของอาเซียนสู่ระดับภูมิภาคและนานาชาติและตอบสนองต่อความต้องการของภาค อุตสาหกรรม และการผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะ ร่วมสำหรับการศึกษา บทบาทของภาคการศึกษาในเสา สังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การพัฒนาเนื้อหาหรือหลักสูตรสำหรับโรงเรียน การเสนอให้มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ด้านศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษา การเสนอให้ภาษาของอาเซียนเป็นวิชาเลือกภาษาต่างชาตินใน โรงเรียนการส่งเสริมโครงการระดับภูมิภาคที่สร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียน (ASEAN Awareness) ในหมู่เยาวชน การสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในชุมชนชนบท การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดให้มีการประชุมวิจัย ด้านวิชาการของอาเซียนเพื่อส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาในภูมิภาคการส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความตระหนักด้าน สิ่งแวดล้อมและประเด็นสำคัญอื่น ๆ ในอาเซียนด้วยการประมวลไว้ในหลักสูตรโรงเรียนและการมอบรางวัล “โรงเรียนสีเขียวของอาเซียน” และการร่วมจัดกิจกรรมฉลองวันเกิดอาเซียน (8 สิงหาคม) ตลอดเดือนสิงหาคม และด้านความมั่นคง ของแต่ละประเทศนั้นเชื่อมโยงกันโดยพื้นฐานและผูกพันกันด้วยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การสร้างสำนึกร่วมกันและความไว้เนื้อเชื่อใจกันโดยการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาช่วยลดระดับของความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ และก่อให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างกันมากยิ่งขึ้นสำหรับความร่วมมือ ด้านเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีการรวมตัว เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวภายใน ปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการไหลเวียนของเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือโดยเสรี

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใน การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ การกำกับดูแลคุณภาพ ดังนี้

2.1 การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา เป็นการพัฒนานุเคราะห์ มีความสำคัญมากต่อ การพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องพัฒนานุเคราะห์อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา

2.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการใน 2 ส่วน คือ การดำเนินการระดับสถานศึกษา : ดำเนินการโดยคณะบุคคลในระดับสถานศึกษา เพื่อพิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินโดยครูผู้สอนในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน

2.3 การกำกับคุณภาพระดับสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ได้แก่ การนิเทศติดตาม การใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม เช่น การตรวจเยี่ยมและการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (coaching) การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้การบันทึกรายงานหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

3. ข้อเสนอการจัดการศึกษา ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาความรู้สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้ให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาคอาเซียน การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาพื้นบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อการสื่อสารที่ดี การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา และชุมชน การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ การส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่ประชาชนในภูมิภาคอาเซียน ด้วยความเสมอภาคอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมให้สื่อในท้องถิ่น มีบทบาทในการให้ความรู้ เชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับอาเซียน และการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับภารกิจในประชาคมอาเซียน

4. บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จะมีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสนับสนุน ส่งเสริมให้หลักสูตรเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น สถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง ระบุว่า (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลำปาง, 2555, หน้า 3-4) มีการจัดการศึกษา จำนวน 6 แห่ง ดังนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง เทศบาลนครลำปาง องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ เทศบาลตำบลสบปราบ เทศบาลตำบลป่าต้นนาควี เทศบาลตำบลแม่เกาะ โดยมีการจัดการศึกษา 4 ระดับ ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาล โรงเรียนที่เปิดสอน ในระดับระดับอนุบาล-ระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับระดับอนุบาล-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีโรงเรียนในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย โรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 2 โรง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษา จำนวน 7 โรง และ โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 โรง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง จำนวน 11 โรง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครู จำนวน 234 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 164 คน รวมทั้งสิ้น 416 คน และสำหรับกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่ความเชื่อมั่น 95% กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ เกรจีซีและมอร์แกน (อ้างใน สมบูรณ์ ดันยะ, 2545)

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ และปัญหาของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์และจัดส่งด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาระดับปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับภาพรวมระดับปัญหา อยู่ในระดับ น้อย ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

2. สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง

2.1 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา

ขาดศูนย์ หรือแหล่งเรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง ยังมีความรู้ในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุน การใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แนวทางในการแก้ปัญหา ควรจัดทำศูนย์เรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ปรับหลักสูตรสถานศึกษารองรับอาเซียน ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เพียงพอ

2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพปัญหา ขาดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนเป็นแบบบูรณาการเข้าในสาระการเรียนรู้ หรือเป็นสาระเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนที่สนใจ ทำให้ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้ทุกคน แนวทางในการแก้ปัญหา ควรมีการจัดอบรมพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามการใช้อย่างเป็นระบบ ควรมีการอบรมปรับหลักสูตรสถานศึกษา อย่างน้อย จำนวน 3 ครั้ง ควรมีการประเมินผลภาพรวมในการใช้หลักสูตร เพื่อ

หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารระดับสูง ควรให้ความสำคัญ และมีนโยบายในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดอย่างชัดเจน และควรมีการจัดให้มีหลักสูตรสถานศึกษา “อาเซียนศึกษา” ให้แก่นักเรียนทุกคน

2.3 ด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

สภาพปัญหา ขาดวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มาให้ความรู้หรือร่วมนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ขาดการนิเทศติดตามการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตัวชี้วัดของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ระบุถึงการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ แนวทางในการแก้ปัญหา ควรมีการเพิ่มบุคลากรเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ พม่า จีน เป็นต้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำหนดตารางติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ควรมีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านช่วยเหลือ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการเพิ่มตัวชี้วัดในด้านการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อจะได้สามารถประเมินชี้วัดในด้านการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2556 ควรมีการจัดให้มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ที่รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงาน และนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีบทบาทในเรื่องนี้ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา ระดับการปฏิบัติโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผู้มีบทบาทกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด ของ กรมวิชาการ (2545) ระบุว่าโรงเรียนจะต้องทำการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถได้อย่างเหมาะสมแต่เนื่องจากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นเรื่องใหม่ ดังนั้นทางโรงเรียนควรมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในการปรับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้แก่ ผู้มีบทบาทกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับในเรื่องของงบประมาณแม้ผลการตอบแบบสอบถามจะมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่งบประมาณถือว่าเป็นปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารหลักสูตรเป็นตัวบ่งชี้ที่ทำให้การบริหารหลักสูตรประสบความสำเร็จ ทำให้มีโครงการ/กิจกรรมเสริมก่อนข้างมากทั้งการจัดการอบรม การศึกษาดูงาน งานจัดซื้อจัดจ้างในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นภายหลังจากแผนงานที่วางไว้จึงทำให้งบประมาณที่ใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียนด้านอื่น ๆ

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ระดับการปฏิบัติโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า หลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียน เกิดจากการมีส่วนร่วม ของ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยเฉพาะ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ของ เอกสิทธิ์ จุลโคตร (2554) ที่ว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ของ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดย

เฉพาะคณะกรรมการบริหารหลักสูตรงานวิชาการ

สำหรับระดับปัญหา โดยรวมและรายด้าน แม้จะอยู่ในระดับ น้อย แต่เมื่อพิจารณาระดับปัญหาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีการอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ ให้กับครูยังไม่ทั่วถึงและไม่สม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรากร อุตรเลิศ และคณะ (2554) ได้ศึกษา การเตรียมความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา : พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ที่เสนอแนะให้มีการจัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาต่อยอดให้ประชาชนและ ผู้บริหาร สมาชิกสภาข้าราชการ พนักงานในองค์กรให้ ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยจัดเวทีประชุมเพิ่มความรู้ให้กับ ประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจโดย เฉพาะ ด้านการศึกษาการใช้ภาษาในการอยู่ในระดับที่ดี

แต่จากการตอบปัญหาปลายเปิดในเรื่องสภาพปัญหาในการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยังขาดความต่อเนื่อง ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดลำปางเป็น แบบบูรณาการเข้าในสาระการเรียนรู้ หรือไม่ก็จัดเป็นสาระเพิ่มเติมให้ แก่นักเรียนที่สนใจ ทำให้ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้ทุกคน นอกจากนี้ยังมีปัญหาครูไม่มีความชำนาญในการบูรณาการ หลักสูตร ทำให้บูรณาการหลักสูตรไม่ครบเนื้อหา ดังนั้นแม้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาโดยรวมและรายข้อ อยู่ใน ระดับ น้อย แต่ผู้บริหารสถานศึกษาก็ไม่ควรมองข้าม ควรให้ความสำคัญและมีนโยบายในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตร สถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดอย่างชัดเจน มีการจัดการอบรมปรับ หลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินผลภาพรวมในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และ จัดให้มีการสอนอาเซียนศึกษาให้แก่นักเรียนทุกคน

3. ด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ระดับการปฏิบัติโดยรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง โดยเฉพาะ การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม การประกันคุณภาพภายใน และการเตรียมความพร้อมสำหรับประกัน คุณภาพภายนอกเป็นระบบควบคุมคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษา ต้องใช้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่าจะสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับผู้เรียนและความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน

แต่จากการตอบปัญหาปลายเปิดในเรื่องสภาพปัญหาในการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า โรงเรียนขาดวิทยากรหรือบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มาให้ความรู้หรือร่วมนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ขาด การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง การสร้างและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นไปในแนวทาง เดียวกัน ตัวชี้วัดของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ระบุถึงการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรต้องช่วยกันส่งเสริมพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถาน ศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา การจัด ทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรระดับสถานศึกษาและ การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจะได้ นำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเกิดผลดีต่อผู้เรียนมากที่สุด

1.2 ด้านวิชาการโรงเรียนควรจัดให้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อจะได้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอย่างจริงจัง

1.3 ด้านงบประมาณ โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณที่แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมในการดำเนินการจัดห้องอาเซียน ควรจัดหาสื่อหรือห้องเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์ให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด

1.4 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมครูให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูไทยและครูต่างชาติ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาครูให้มีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษภาษาอาเซียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเหนือตอนบน

2.2 ควรทำการศึกษาปัญหาด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.3 ควรทำการศึกษาความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครอง ในการเตรียมความพร้อมนักเรียนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รายการอ้างอิง

- ความสัมพันธ์ต่างประเทศ, สำนักงาน. (2553). *การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558*. กรุงเทพฯ : สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชาการ, กรม. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2551). *แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีรากร อุดรเลิศ และคณะ. (2554). *การเตรียมความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา : พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก*. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 กันยายน-ตุลาคม 2555 หน้า 94-104.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2555). *ข้อเสนอการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด จังหวัดลำปาง, สำนักงาน. (14 มีนาคม 2556). *รายงานวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง ประจำปีการศึกษา 2555*. เอกสารอัดสำเนา.
- สมบุญตันยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุพจน์ หุตายน. (2556). *การเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. [Online] Available : <http://www.nida.ac.th/aseanyouthseminar2014/doc/aseanyouthseminar2014-project.pdf> [21 มิถุนายน 2556]
- เอกสิทธิ์ จุลโคตร. (2554). *สภาพและปัญหาในการบริหารหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.